

Консултативния съвет за национална сигурност мина, а проблемите остават! Тихо мир Стойчев

Още през 2012 г. президентът Росен Плевнелиев заяви намерението си да превърне Консултативния съвет по национална сигурност в работещ инструмент на лекция пред Атлантическия клуб на тема "Актуални проблеми и приоритети на системата за национална сигурност на Република България".

По време на същата той посочи, че динамиката на процесите в света, множеството предизвикателства пред държавите по отношение на сигурността и националните приоритети сред факторите, които ще формират в бъдеще средата за сигурност. Като особено важни предизвикателства за националната ни сигурност очерта четири: интеграция, технологии, ресурси и демография. Президентът свърза местоположението на страната ни с необходимостта от повече сигурност.

Като Върховен главнокомандващ Плевнелиев пое ангажимент да насърчава изграждането на гъвкава, модерна, мобилна и технологична армия, която ефективно да изпълнява три основни мисии – отбрана, участие в съюзнически операции и принос към националната сигурност в мирно време. Стратегията за национална сигурност той определи като новата държавна политика в областта на отбраната и сигурността на страната, съобразена с бързо променящата се и динамично развиващата се среда за сигурност в национален, регионален и глобален план, синхронизирана с новата Стратегическа концепция за отбрана и сигурност на държавите членки на НАТО приета на 08.12.2010 г. и с Лисабонския договор на държавите от ЕС в сила от 01.12.2009 г.

Според него сътрудничеството и интеграцията са без алтернатива за осигуряването на мир и стабилност, а предприемачеството и талантът посочи като основно оръжие на нациите.

Президентът изтъкна като условия за просперитета, дългосрочно развитие и сигурността на държавата подкрепата за иновациите, развитието на високи технологии, информационните и комуникационни технологии, биотехнологиите, производството на храни и индустриите за човешкото здраве. Очерта също важността от гарантирането на кибер-сигурността, достъпът до ресурси(водни, енергийни, хранителни), определяйки ги като стратегически за развитието и сигурността на държавата.

Като основополагащ документ той посочи първата Енергийна стратегия на общността, съобразена с националните планове в областта на енергийното развитие на страните по договора, приета на заседанието от 18 октомври в Черна гора и съдържащ три основни цели: създаване на конкурентен и интегриран енергиен пазар; привличане на инвестиции в енергийния сектор; сигурни и устойчиви енергийни доставки. За България той посочи като мащабни проекти с общоевропейско значение: Южния газов коридор който ще транспортира газ от Каспийския басейн и Централна Азия, Средния Изток и Източния Средиземноморски басейн до Европейския съюз, както проекта "Набуко-Запад".

За България бяха посочени също негативната демографска картина, потребностите от иновативни политики за подкрепа на раждаемостта, повишаването качеството на живот, образованието, икономическа перспектива в регионите, връщане на наши сънародници от чужбина и привличане на висококвалифицирани имигранти от трети държави. Като основни проблеми и слабости в системата за национална сигурност президентът изтъкна нефункциониращи важни елементи, липса на единно правно пространство, работа без ясна концептуална рамка, модел и закони за тяхното устройство и управление¹. Според него органите на местната власт не са напълно подготвени да поемат своите отговорности, заради което разчитат на силите и средствата на централната власт.

Плевнелиев открито заяви намерения Консултативния съвет за национална сигурност /КСНС/ да заиграе важна роля в системата на националната сигурност, като стане форум за изработване на политики и постигане на консенсус по националните приоритети.

Като изключително важни стратегически приоритети в областта на националната сигурност президентът посочи:

общественият ред и вътрешната сигурност;

противодействието на асиметричните рискове и заплахи за сигурността, особено на международния тероризъм, контрабандата, нелегалния трафик, корупцията, организираната и конвенционалната престъпност;

защитата на отделния гражданин, неговите права, свободи и достойнство.

Последното беше окачествено като нова визия и философия за националната сигурност, която изисква преустройство и нов подход².

Всъщност власти и институции не демонстрират особена последователност в действията си и особено в зачитането на вече взети решения. Приетата от българското Народно събрание на 08.03.2011 г. Стратегия за национална сигурност на Р. България всъщност вече даде рамка³, определи ценностите и целите, върху които се гради политиката за сигурност на страната: демокрация; национална култура; правата на човека и гражданина; равни права за развитие на личността; придържане към нормите на Конституцията и актовете, по които сме страна в международните отношения и сигурност; осигуряване на мир, добро съседство и взаимно изгодно сътрудничество; приобщаване към усилията на международната общност, ЕС и НАТО за разширяване на зоната на стабилност, сътрудничество и благоденствие посредством неутрализиране на заплахите, преодоляване на конфликтите и общо решаване на проблемите.

Този документ изведе постави на едно ниво гражданина, обществото и държавата в тяхната субектно-обектна същност и значимост за националната сигурност; определи националните интереси, предпоставки и условия за тяхното реализиране. В него беше

одобрено намерението за формиране на система за сигурност и национална разузнавателна общност.

Никой обаче не призна, че за системата за сигурност и състоянието на отделни нейни елементи липсва реална оценка, че е налице хаотична ориентация, липса на логична свързаност и отчетност, към които в добавка са множеството реорганизации, структурни, кадрови промени и назначения, често необосновани, непочиващи на ясна логика и правила, плод на нечии приумици.

А точно това състояние на системата за сигурност поражда власти хаос, невъзможност различни рискове и заплахи да бъдат прогнозирани и своевременно предприети мерки срещу тях.

В тотална криза са политиките в тази сфера.

Продължават да бъдат издигани неясни критерии, текат масови уволнения, съкращения и реформи. Всичко това се улеснява от факта, че народни избранници, партийни елити, министри, заместници и шефове на агенции се оказват свързани в интереси и зависимости.

Това налага и виждането, че „преходът“ има сценарий, свързал част от старата партийно- административна номенклатура, старателно подбрани нови лица, криминални индивиди и техни групи в желанието им да реализират завладяването на властта и присвояване на национално богатство, което да осигури тяхната висока социална роля и цена вечно. Същите, прогонили в чужбина или лишили от достойно съществуване и бъдеще, обрекли на безперспективност огромното мнозинство български граждани се надяват на масова социална и от там политическа апатия на масата.

Това едва ли ще стане, като се имат предвид честите и спонтанни изблици на социално недоволство, но и не може да се очаква същата тази елитарна симбиоза да застане в защита на националните и обществени интереси. Заради това те правят непрекъснати опити да отклоняват вниманието от вършеното от тях, манипулирайки в собствена изгода политическото пространство.

Сред техният инструментариум са декларираните им намеренията и поемани ангажименти да се борят организираната престъпност и корупцията. Дори напротив, нагло игнорирайки поредния негативен доклад на ЕК, българския елит се осмели публично да измести приоритетите си към битката с „битовата“ престъпност.

Не че проблемът е маловажен. Именно тя се явява хранителен елемент, попълващ редиците на организираната престъпност. А различните видове престъпност усилват ефектите от всевъзможни други рискове за сигурността.

Но никой дори не обвързва този комплекс с извод за опасностите от него, с необходимостта от мобилизиране на всички ресурси за комплексно противодействие.

Но за националният български но елит това би означавало да се бори срещу себе си!

Рушенето на институционалният потенциал, на власти, служби за сигурност, загърбване интересите на българския бизнес и отдаване предпочитания към чужд мултинационален капитал, без да се държи сметка за неговата чистота и ефективност, маскирането на откровено криминалният такъв с български произход се предпочита.

Заради това вместо откритост, партньорство, участие на неправителствените структури и отделни граждани в обсъждания, приемане и реализиране на политики за сигурност наблюдаваме поредно стесняване на субектите, участващи в тези процеси.

Просто за пореден път властта решава сама за себе си!

Само в тези условия самообявилите се за елит индивиди са в състояние да множат социалните роли и апетитни придобивки и за това днес има народни представители, представители в партийни елити, държавни служители със стаж, надхвърлящ този на Тодор Живков и критикуваната негова номенклатура.

Неизмеримо по- високи са и материалните ресурси на новите.

Заради това са политическите театри, мимикрии, противоречиви и трудно обясними компромиси, умишлено избледняване щрихи и граници на идейни и политически идентичности.

Ръководните екипи в политиката, в сектора за сигурност, обществен ред, в съдебната власт са непосредствено отражение и резултат от намеса на лобита, сивата икономика и интереси на криминални кръгове.

Заради това и „Стратегията за сигурност”, мислена като „основополагащ документ за единно формиране, планиране, осъществяване, координиране и контрол на политиката за сигурност, провеждана от държавните институции в сътрудничество с гражданите и техните организации” непрекъснато се игнорира.

В същото време непрекъснато реорганизираната система за национална сигурност се отдалечава от синхрон с националните интереси.

Отново е завъртян цикълът на отчитане на несъществуващи успехи на едно правителство, критики към смененото и пълната липса на реално търсене на отговорност, разследване или наказване на виновните.

Приетите в Стратегията основи, гарантиращи комплексен междуинституционален подход в движение се заменят от пълзящи амбиции, концентриране власт и нови ресурси. Единствено целенасочено се работи към обезценяване на националното достойнство, единство, ценности, морал.

Декларираните разбирания за необходимостта от преодоляване на негативните демографски процеси, диспропорциите в регионите, социалните групи и граждани са обект единствено на научен и статистически интерес. Липсата на способности и ефективност на българската външна политика, дипломация, служби за сигурност, висока ефективност на управленски и политически решения излагат страната на нови опасности.

Вълната от емигранти днес наточава България в социално-икономическо отношение, води до неразумни диспропорции в религиозното, етническото и национални малцинства пространства, като крие сериозни опасности.

Включително и в бъдеще.

Към досегашните проблеми се наслагват нови конфликти, които ще засегнат България и българската диаспора в чужбина. Световната битка на основните геополитически играчи застрашава диверсифициране на енергийната политика.

Необратимо през годините бяха загубени производствени традиции и пазари.

Всъщност, всички те, както и външната политика се нуждаят от диверсификация. Подценява се фактът, че в регионалните и глобални отношения ценени и уважавани са онези, които сами изграждат и пазят достигнатото с налични капацитети, които сами се уважават, преди да изискват това от другите.

Националните ни елити не отчитат зависимостите между субектите в сигурността на национално, регионално и глобално равнище.

Стремежът да се интегрираме като на всяка цена в международните организации, на първо място ЕС и НАТО всъщност обслужва интересите до тук само на елитарно малцинство. Скоро сякаш от друга планета прозвучаха думите на американски политик и общественик, който предупреди Великобритания, че ако съкрати въоръжените си сили и разходи ще изгуби от собствената тежест в международните отношения. Този въпрос никога и никой не постави пред съвременна България, въпреки сериозните диспропорции във военните потенциали със съседни държави, поуките от техните исторически претенции и традиции.

Дори в Стратегията за национална сигурност сякаш умишлено е подчертано, че „нито една от съседните държави не ни разглежда като потенциален противник”.

Забравя се неизменното правило за вечността не на приятелите, а на интересите. Просто записаното е сметнато за достатъчно основание да бъде формулирано твърдение, че ще бъдем надеждно защитени от пряка военна заплаха за „суверенитета и териториалната ни цялост”.

Издиганите като основни несиметрични рискове и заплахи за националната сигурност не бяха прогнозирани, не беше осигурена защитата ни от тях, нито бяха отчетени поуки.

Взривът в на автогарата в Сарафово разголи истината: Република България няма ефективна система и институционален капацитет за гарантиране и защита на националната сигурност. Политиците и правителството ни се оказаха в капан на международните си ангажименти, приемаха нови и нови внушения, без да покажат воля и желание за друго, докато политическите партии се снишаваха, а независимата съдебна власт предпочете да мълчи. На терена на престъплението, на българска територия, останаха да работят и извличат изгоди представители на чужди служби и дипломация.

Приетите от правителството на Тройната коалиция(БСП, ДПС и НДСВ), с министър-председател Сергей Станишев планове за противодействие на тероризма и овладяване на кризи видимо са били предназначени да отбият номера.

Никой не попита дали са изпълнявали тези планове, а ако не да търси отговорност от виновните. Между впрочем, виновните за неизпълнението и днес са по върховете на МВР и специалните служби.

Вместо отговорности и поуки, и днес акцент на политическите субекти стават несъществени спорове. С основната и прозрачна идея да не се допусне пълноценен граждански диалог, очертаващ нов обществен договор и поява на нови алтернативи.

Въпросът да бъде или да не бъде Дилан Пеевски председател на ДАНС изгуби значение, но показва всеядността на политическата класа и управленската върхушка, винаги готови за сделка и тотално неуважение към традиции, критерии за професионална необходимост и пригодност. Този фон всъщност беше необходим, за да може политическия елит да договори назначаването на нов министерски кабинет, който след Пеевски нямаше начин да не мине.

Няма значение, че масовите нагласи на народа, дори на членовете на включените във властта партии са коренно различни. Масовата загуба на чувствителност на българите подкрепи назначаването на министри, заместници, председатели на агенции, областни управители, очертаване на победители в доходоносни конкурси и търгове.

А това също може да е било цел?

Провалите в едно такова управлението освобождава от отговорност основните политически играчи и техните ръководства, наричани пресилено лидери, гарантира правото на партийния елит на БСП да претендира за поредното възпроизводство.

Пред постоянно размахваните „морков и тояга” заплаха от поява на нови играчи се отдалечава.

Заплахите и очакваните успехи консолидират.

А държавата нека си се дере от проблеми!

В Стратегия за национална сигурност пише „страните със слаба държавност са заплаха за международната сигурност заради неспособност да гарантират сигурността, правата и свободите на своите граждани, да управляват обществените отношения и изпълняват международните си задължения”. Това означава, че друг може да ни оцени като „опасност”, при което от отънелия ни национален суверенитет няма да остане и онова, което имаме.

Социалните сътресения се замитат с общи усилия, но тези процеси може да се окажат взривоопасни. Верига от социални и политически изяви, съдебни процеси сочат достатъчно заплахи за социалния, етническият и религиозен мир.

Все по-неприкрити стават опитите на външни фактори да се възползват от тях.

Вместо да се насочат към решения срещу тези опасности, доказали своята жизненост и деструктивност за държави и държавни обединения, българските политици и служби за сигурност предпочитат удобната мимикрия.

Самоизтъквайки готовност да се самообслужат за пореден път.

Твърдения, че интерактивна карта или физическо разместване и допълнително натоварване на служебни ресурси в МВР може да бъде ефективно средство за противодействие на престъпността е заблуда. Да хвърляш жандармерия и довеждаш регионални сили срещу демонстриращи несъгласие с правителството, да окачествяваш тези прояви като остра форма на заплаха за националната сигурност в условията на утвърждавана демократичност и политически плурализъм е опасно. Или говори за готовност за реставрация на стари разбирания и твърдолинейна догматичност. Ако не и предателство!

Огромни ресурси, хвърлени срещу търсещите убежище емигранти от конфликтите региони на Близкия Изток и Африка са резултат от пълната липса на пригодност да бъдат анализирани и прогнозирани дългосрочни рискове и заплахи от ДАНС, НРС, ВИ, МВР, МВНР и т.н.

Какво тогава да очакваме от политиците с техните партии?

Нали те са създали условия тези служби да съществуват, нарастват и действат безконтролно.

Никой не пита защо в ДАНС днес има 28?! директори на дирекции.

И поне толкова техни заместници, чиито заплати са непостижима мечта за обикновенния българин.

Никой не пита защо дипломатите ни пресищат с присъствие единствено цивилизовани, спокойни и богати държави, а бягат през глава от конфликтните зони.

Безусловно т.н. „битова”, добре прикривана в нарастващите показатели криминална престъпност се губи във вълната от латентната. Последната обаче не е това, което внушава главен секретар на МВР Лазаров- гражданите не подавали жалби за вършени срещу тях престъпни посегателства.

Основата обусловеност и причинност за явлението се крие в недоверието към властите, сменящи се, но непроменящи се от години, в неразумните опити на ниските равнища да се угажда на управляващите с фиктивни резултати.

Всъщност, тази игра вече е известна.

Някога, в управлението на НДСВ дирекции на НСС „Вътрешна” и „Икономическа сигурност” бяха слети, дадени в подчинение на старателно подбрано лице от тогавашното ръководство, разбира се, политически съгласувано, а по- късно бяха закрити. Целият им наличен оперативен действащ отчет и оперативен архив беше опоскан, след което раздаден на парчета към „други служби”. Като естествен резултат сега и до второ пришествие съдебните власти може да чакат оперативно съдействие и подкрепа по делата „ от голям обществен интерес”.

Днес най- вероятно това се случва с предаденият в ДАНС ГДБОП.

А всичко това става главно за сметка на самите граждани.

Цикълът е затворен!

В това отношение Стратегията за национална сигурност е потърсила обяснение: „Проблеми за сигурността и интересите на гражданите възникват наред с престъпността и в следствие на лошото управление, бюрокрацията, злоупотребите и неефективността в управлението на държавната и общинска собственост”.

Просто и ясно. Без коментар!

Остава някой да извика: Царят е гол!

За България е трудно да оказва влияние върху множеството фактори, въздействащи върху сигурността, нейната динамика, многопосочност и неопределеност.

Но отговорностите са си изцяло наши.

В гл. IV на Стратегията е отбелязано, че „политиката за национална сигурност е комплекс от взаимосвързани секторни приоритети и секторни политики”, в които са изброени:

финансово- икономически;

социални;

енергийни;

в отношенията човек- природа;

за правосъдие и вътрешен ред;

външна политика;

отбрана.

Всъщност, Стратегията и сегашното отношение към нея показват, че каквото българите решат днес, не означава, че ще изпълняват утре.

Записано е от българско правителство и основните политически партии са гласували в Народното събрание: „Развитието на ядрената енергетика има стратегическо значение за националната ни сигурност. Изграждането на нови мощности се подкрепя институционално предвид това, че е перспективен ресурс за производство на без-имисионна електрическа енергия и поради натрупания успешен опит и професионален капацитет”.

А защо тогава, господа изработвалите документа, обсъждалите и накрая приелите го постоянно ни играят театри от категорията „тука има- тука няма”, когато се коментира състоянието и перспективите за ядрената енергетика.

Уж „Външната ни политика е насочена към неутрализиране на риска от възникване на междуетнически конфликти”, а вътре в страната са отговорност само на полицейските служби и местните власти. Няма службите ни за разузнаване и сигурност, няма съвети и комисии.

В Стратегията е очертана рамка, власти и институции, отговорни за националната сигурност, йерархия на взаимоотношения, поставени са цели: да поддържа в оптимално състояние националната сигурност; да повишава управляемостта на държавните органи; да усъвършенства нормативното регламентиране и институционализира диалога между власти, Президент, граждани и техните организации. По отношение на нормативната уредба са поставени изискванията за изграждане на единно правно пространство, което да не допуска противоречия между правни норми, институционални, функционални структури и механизми.

Формирането на държавната политика за национална сигурност е определена като отговорност на Народното събрание, Министерския съвет и Президента, докато Консултативният съвет за национална сигурност(КСНС) осигурява политико-консултативното равнище в системата за национална сигурност и широко обществено съгласие по проблемите с нея. Изпълнението на политиката за национална сигурност е посочено като задължение и отговорност за реализиране от органите на централната и териториалната изпълнителна власт. Целият комплекс на системата е

поставен в зависимост от взаимното доверие и сътрудничество между държавните институции, частния сектор, неправителствените организации, гражданите и страни-партньори.

Разписано е задължението на Министерският съвет да внася в Народното събрание ежегодно доклад за състоянието на националната сигурност. Предвиден е инструментариумът за управление и функциониране на системата за национална сигурност, който трябва да включва:

анализ и оценка на състоянието и тенденциите в средата за сигурност;

предприемане на превантивни действия;

своевременен и адекватен обмен на информация;

планиране, подготовка и управление;

широк и системен междуинституционален подход;

координиране на компетентните институции и организации;

изработване и прилагане на методология и методика за оценка на системата за сигурност и нейните компоненти;

тяхното ресурсно осигуряване;

оценка на постигнатия резултат;

оценка на предприетите действия и постигнатите резултати;

повишаване на ефективността;

контрол и корекция.

Като съществен елемент от системата за национална сигурност са посочени консултативните и координиращите органи към Министерския съвет, осъществяващи дейност в сферата на сигурността, обществения ред, превенцията, противодействието на корупцията и за развитието на националната отбранителна индустриална база, които да координират оперативното изпълнение на държавната политика и предоставят необходимата консултация на правителството и съответните органи на държавната власт при подготовката и изпълнението на решенията според тяхна компетентност.

Съветът по сигурността към Министерския съвет е определен като консултативен и координиращ орган, който има задължението да предлага решение за определяне на стратегическите задачи на изпълнителните органи за управление при кризи, планирането на ресурсите и координиране изпълнението на взетите решения. Негово е

и задължението да създаде организация и следи за изпълнението на Стратегията, като е дадена възможност съставът, функциите и звената му да се определят от Министерския съвет, докато неговата дейност и на областните съвети по сигурност се подпомага от органите и структурите на централната и териториалната изпълнителна власт, включително експерти.

Службите за сигурност са получили рамка, указваща основните насоки и приоритети за тяхната дейност. Държавните институции, висши училища и други образователни структури, организации на гражданското общество да провеждат дейности за натрупване на опит и знания и за разработване на иновативни решения, като ползват чуждестранната и международната теория и практика.

Демократичният контрол над системата за сигурност според Стратегията се осъществява от Народното събрание и гражданското общество. Изпълнителната власт се отчита пред Народното събрание и предоставят информация пред него(гражданското общество), докато Народното събрание осъществява парламентарния контрол.

Предвидена е възможност Министерският съвет да предлага актуализиране на стратегията в съответствие с промените в приоритетите на развитие на страната, в средата за сигурност и в наличните ресурси.

Въобще неща премислени, претеглени и вече решени.

Кое тогава налага да се случва друго, че новите- стари мнозинства имитират търсене на нови решения?

Членовете на днешното правителство и тези в мнозинството на Народното събрание са си едни и същи. Бившият председател на ДАНС Цветлин Йовчев е вицепремиер и министър на вътрешните работи, лично подбрал професионалните си и политически екипи. Всички те са взимали активно участие в писането, обсъждането и приемането на Стратегията, на последвалите я проектозаконали.

Следователно всички носят вина за слабостите и пропуските!

Или този екип бърза?

Бързат да окажат подходящи услуги на изпълнителната власт!

Причини няколко.

Първо, те са и без това част от одобреното статукво, инсталирано в ДАНС и МВР, което се очаква задълго да осигурят другото статукво в политиката и управлението на страната.

Такава видимо е била и ролята на кабинета на ГЕРБ, а дори и на НДСВ с доведения

цар, след като Йовчев лично се озъби на предишните си господари, от което не последва реакция.

Но може и Йовчев, както и антуража му да се окажат далече в по-изгодна позиция от бившите си и настоящи работодатели.

Или поне в сравнение с повечето от тях.

Особено ако е вярно твърдението от вече уволнени от специалните служби за обвързаности с чужди на българските интереси.

Внимание заслужава също публикацията на журналиста Велизар Енчев⁴, където се обосновава липсата на достатъчно разумни аргументи за внесените нови законопроекти от името на заместник министъра на вътрешните работи Васил Маринов. Докато течаха митинги, поредното българско правителство и излъчилите го политически елити показваха всячески, че нямат намерения да отстъпят.

Така и сега, въпреки критиките и дори разменени остри реплики между президента Плевнелиев и неговата заместничка поредният КНС проведе своето заседание с акцент „Стратегическите приоритети на Република България в контекста на Споразумението за партньорство с Европейската комисия за периода 2014–2020 г.5”.

Според изявлението на президентът Росен Плевнелиев, направено след необичайно краткото заседание всички получиха възможност да изразят мнение.

Той оцени Споразумението за партньорство като стратегически документ, съответстващ на стратегическите приоритети на страната ни, вече сочени нееднократно: образование, квалификация и заетост, развитие на земеделието, електронно управление, качествена съдебна система, важноста на мерките за ускорен икономически растеж.

Министерския съвет пък се задължил да проведе информационна кампания за приоритетите на споразумението и да се отчита по изпълнение.

Нещо ново???

Постигнат пълен консенсус и всеобщото решение за максимално усвояване на парите от ЕС, подкрепата на мерките за икономическо развитие, енергийната ефективност, енергийна диверсификация и идеята за балансирано развитие на селското стопанство като ключов сектор. Президентът отчете също, че „стратегическите приоритети са представени в Националната програма за развитие България 2020, а споразумението за партньорство с ЕС съответства на стратегия 2020, както и на целите в стратегическия документ Европа 2020⁶.

Все познати неща, приличащи повече на обещания, но твърде бледи като реалност, както и стоящи далече от сферата на националната сигурност.

Това пък позволи премиерът Орешарски да го забележи, както и да осмее способностите за „пространствено мислене с големи дози склонност цялото общество да се разглежда като система от преплетени връзки и степени на итерации, за да се достигне до зависимостите, върху които би се фокусирала дискусиата”. Според него като заплаха за националната сигурност днес може да се счита цялостната социално икономическа обстановка в страната, формирана в последните няколко години, в които началната икономическа рецесия е прераства в депресия, висока безработица, растящо неравенство и катастрофален спад на доверие в институциите, което е градено с променлив успех през целия период на прехода.

Това той определи като предизвикателство възстановяването на инвестиционната активност и проблем нарастващото несъответствие между уменията на работната сила и нуждите на трудовия пазар, изискващи инвестиции в образованието и обучението.

Удовлетворен, премиерът обяви, че са били разгледани стратегическите приоритети в „България 2020”, включени в управленската програма на кабинета и в споразумението за партньорство. Като „по-скоро концептуални” бяха определени резервите на лидера на „Атака” Волен Сидеров⁷.

Томислав Дончев от ГЕРБ припомни, че неговата партия няма възражения по приоритетите, разработвани именно от правителството на Бойко Борисов.

Същевременно Дончев очерта необходимостта от изпълнението на следващия програмен период още тази година, както и считаните за приоритетни изграждане на автомагистрала „Хемус”, довършването на железницата София - Пловдив и въвеждане на електронното правителство на ниво партньорство и текстове на отделните оперативни програми. Изтъкна необходимостта от уточняване на разминаванията във финансовите ресурси, с които да се работи. При това той заяви, че не трябва да се противопоставя социалната политика на инфраструктурата заради хората в най-тежко състояние.

Лидерът на ГЕРБ отказа коментар⁸.

Волен Сидеров определи споразумението от Консултативния съвет по национална сигурност като „чиновническо изложение”, посочвайки, че единствен от лидерите е подкрепил документа с „особено мнение” заради „добре звучащи неща”, които нямало как да се изпълнят, ако не променим колониалния модел в България.

Той посочи като нерешими въпросите с енергийна сигурност, намаляване на бедността, конкурентни малки и средни предприятия при наличието на огромни чужди монополи, които владеят държавата, когато изобщо няма българска икономика и всичко, което работи, не е в български ръце и обясни, че е предложил правителството да постави пред Европейската комисия темите за ядрените мощности, удължаване на срока на функциониране на 5-ти и 6-ти блок на АЕЦ „Козлодуй”, за субсидиите в земеделието и „фетишизирането на еврофондовете”⁹.

Накрая националистът се похвали: „Освен моя глас друг не се чу, който да предлага сериозни анализи и промяна на модела на България. Всички са примирени с това, което представлява държавата в момента и искат само да вървят по руслото с малко съпротивление така, както Брюксел го изисква"10.

Председателят на ПП ГЕРБ Бойко Борисов написа в профила си във Фейсбук: „Болшинството участници в КСНС хабер си нямаха темите, които се обсъждаха. Това е! Държа да отбележа, че поради някои опити общественото внимание отново да бъде отклонено с измислени скандали, пояснявам, че по време на КСНС при президента, за да не губя времето на участниците, а и болшинството от тях си нямаха хабер от темата, им представих четирите констатации буквално и подчертах за огромното значение на темите от последния абзац в публикувания текст, а другото го споделям с вас във Фейсбук, тъй като многократно съм говорил по тези важни въпроси. И съветвам управляващите да прочетат внимателно всичко, което съм споделил тук, вместо да издребняват”.

В изказването си на заседанието на Консултативния съвет за национална сигурност Борисов посочи, че: делът на европейското финансиране е основният инвестиционен ресурс на държавата, като в последните години е над половината от публичните инвестиции; големите инвестиции в пътна, ЖП, ВиК инфраструктура и в съоръжения за отпадъци без него няма да бъдат възможни; брутният вътрешен продукт ще е с 3% по-нисък; 80% от икономически растеж за 2012 г. е базиран на тях; безработицата ще е по-голяма, заплатите по-ниски, износът по-скромен, а дългът по-голям. Той напомни също, че 2014/15 г. са критично важни за програмният период и определящи за старта на новия 2014/20 г.

Ако тази възможност бъде пропусната, според Борисов ще имаме изключително нисък интензитет на финансиране. Той припомни, че национални приоритети като АМ „Хемус“, ЖП връзката София – Пловдив, тунелът под Шипка, метрото и други са застрашени да не се случат, докато нуждите на България дори надхвърлят и европейското и националното финансиране.

Експремиерът настоя за ясни приоритети и концентрация на ресурси.

За някои медии Борисов каза:

Сигурен съм, че г-н Президентът, както и всички присъстващи, имат конкретна визия как да протече днешният съвет.

Като важни за ГЕРБ важните въпроси той посочи визията на правителството за политики, сектори и цели, които да бъдат финансирани със средства от Европейския съюз. Като национални приоритети, които да бъдат преследвани изтъкна по-висок икономически растеж и адекватна социална политика.

Борисов също припомни, че за разлика от неговото правителство визията на този

кабинет(Орешарски) не е ясна, особено за развитие на инфраструктурата, електронното правителство и програмния период 2014-2020. Според него забавените плащания може да имат негативен ефект върху общините и бизнеса, както и да се окажем във външнополитическа, европейска изолация, като настоя всички заинтересовани да работят с правилни разчети. Открити към правителството бяха въпросите му за градовете, които ще бъдат подкрепени от бъдещата Оперативна програма „Региони в растеж“ заради опасността да бъдат оставени по-малките населени места без инвестиции, тези с Фонд „Свързана Европа“ и проектите по него, както и изборът на приоритетни сектори в икономиката, които да бъдат финансирани от еврофондовете.

Борисов изрази задоволство от представените доклади, той напомни, че те в голяма степен се базират на проекта за Споразумение за партньорство, изготвен преди една година(т.е. от правителството на ГЕРБ), както и опасения, че липсват решения за секторите здравеопазване, образование, воден сектор, демографията и етническите малцинства.

За всичко изтъкна, че се очаква повече яснота за големите инфраструктурни проекти от правителството?”¹¹.

Така всички политически играчи извлякоха по нещо за себе си.

Изводи:

Обещаното от президент Плевнелиев на заседанията на КСНС да поставя реални и значими задачи, които да се поемат и изпълняват от институциите, като не се позволи те да свършват само с пресконференция на политическите партии и лидери за пореден път не се случи.

Последните отново използваха мероприятиято според нуждите и способностите си:

Президентът наложи КСНС да бъде свикан с предложен от него ред;

Лидерът на ГЕРБ получи поредна възможност да изтъква заслугите на собственото си управление;

Лидерът на ПП Атака Волен Сидеров показва способност да участва в диалог без крайности;

БСП или Коалиция за България демонстрираха надменност, заети да се свиват и разширяват до безкрайност, поглъщайки цялата азбука;

Премиерът Орешарски показва независимост и академичен стил;

Иначе поведението на управляващи и парламентарна опозиция едновременно очерта разлом между техните и реалните проблеми на българските граждани, което пък подхранва шансове и амбиции на силите извън парламента и зараждащи се формации.

По този начин се очерта традицията на статуквото и умението му да генерира сценарии по вече решени сюжети, без да е в състояние да излезе от рамката на общите приказки.

За усъвършенстване на политиките и системата за сигурност въобще не стана въпрос, докато дни след това последваха само демонстративно- силови мерки, наложени напълно по инициатива на МВР. Приемане на Устройствен закон за системата за сигурност, която да осигури роли, задължения и взаимодействия по оста гражданин-общество- държава видимо се отлага. Никой не предложи конкретни мерки за подобряване оперативността на системата и взаимодействието между нейните елементи в рамките на СС при МС, като например да бъдат изградени междуведомствени центрове по приоритети, рискове и предизвикателства.

Очерта се с кристална яснота още, че скоро няма да има гаранции за пълноценен контрол от страна на суверена по отношение на политическото представителство и властта, както и че поредното правителство не е в състояние да наложи изграждане в МВР и цялата система за сигурност на институционален и професионален капацитет.

Така системата за национална сигурност ще продължи да бъде в плен на всевъзможни интереси, докато криминалния рецидивен и професионален контингент, босовете на организираната престъпност и корумпираните доволно потриват ръце в очакване на края на поредната кампания.

Съдържанието на поредната оценка- доклад на ЕК и на всеки друг фактор, наблюдаващ България от сега е предизвестено.